

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [ro](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

rumunčina

Swipe to change

Vnútroštátne právne predpisy

Rumunsko

Na tejto stránke nájdete informácie o právnom systéme v Rumunsku a prehľad rumunského práva.

Úradný preklad zobrazenej jazykovej verzii nie je k dispozícii.

Kliknutím semsa zobrazí strojový preklad tohto obsahu. Upozorňujeme, že strojový preklad poskytujeme len na kontextuálne účely. Vlastník tejto webovej lokality nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za kvalitu strojového prekladu.

-----slovenčina-----bulharčinašpanielčinačeštinadánčinanemčinaestónčinagréčtinaangličtinafrancúzštinachorvátčina

taliančinaľotyštinalitovčinamaďarčinamaltčinaholandčinapolštinaportugalčinaslovinčinafínčinašvédčina

Pramene práva

Medzi pramene rumunského práva patrí:

rumunská ústava,

právne predpisy prijaté parlamentom (ústavné zákony, organické zákony a všeobecné zákony),

dekréty rumunského prezidenta,

vládne legislatívne akty (nariadenia, mimoriadne nariadenia, rozhodnutia),

legislatívne akty vydané centrálnym orgánom štátnej správy (nariadenia ministra, pokyny a predpisy),

legislatívne akty vydané miestnym orgánom štátnej správy (krajské výbory, obecné úrady, rada mesta Bukurešť),

právne predpisy EÚ (nariadenia, smernice),

medzinárodné zmluvy, v ktorých je Rumunsko zmluvnou stranou.

Druhy právnych nástrojov - opis

Rumunský právny rámec zahŕňa tieto právne nástroje:

Ústava je v Rumunsku právnym predpisom s najvyššou právnou silou. Upravuje sa ňou štruktúra Rumunska ako národného, jednotného a nedeliteľného štátu, vzťahy medzi výkonnou, zákonodarnou a súdnou mocou a medzi štátnymi orgánmi, občanmi a právnickými osobami.

Ústavné zákony pochádzajú od ústavodarnej moci – t. j. od ústavodarného zhromaždenia, ktoré bolo zvolené a zasadá na tento účel.

Organickými zákonmi sa upravujú oblasti najvyššieho záujmu štátu, ako sú napríklad štátne hranice, rumunské občianstvo, štátny znak a štátna pečať, právna úprava majetku a dedičstva, príprava a priebeh referend, trestné činy, tresty a pravidlá výkonu trestu, usporiadanie a fungovanie Vyššej sudcovskej rady, súdov, verejnej prokuratúry a účtovného dvora, práva osôb poškodených orgánom verejnej moci, obrana štátu, usporiadanie štátnych orgánov, politické strany.

Všeobecnými zákonmi sa upravujú všetky ostatné oblasti, na ktoré sa nevzťahujú organické zákony. Všeobecným zákonom sa nemôže meniť ani upravovať vyššia norma, ako je organický zákon alebo ústava.

V osobitných prípadoch (parlamentné prázdniny) sa môžu určité oblasti stanovené parlamentom upravovať na základe legislatívneho delegovania pomocou **nariadení vlády**. Tieto nariadenia sa vydávajú na základe osobitného poverenia v medziach a za podmienok stanovených v danom poverení. V mimoriadnych situáciách môže vláda vydať mimoriadne nariadenia v akejkolvek oblasti, ak to považuje za potrebné.

Vládnymi rozhodnutiami sa stanovuje, akým spôsobom sa majú zákony účinne uplatňovať a iné organizačné aspekty ich uplatňovania.

Legislatívne akty vydané centrálnym orgánom štátnej správy (nariadenia a pokyny) sa vydávajú len na účely vykonania právnych predpisov, rozhodnutí vlády a vládnych nariadení a na ich základe.

Akty samosprávnych orgánov.

Legislatívnymi aktmi vydanými miestnym orgánom štátnej správy (krajské výbory, obecné úrady, rada mesta Bukurešť) sa upravujú oblasti, ktoré patria do kompetencií miestnych orgánov štátnej správy.

Ďalšie pramene práva

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúra súdov EÚ.

Hoci vnútroštátna judikatúra nie je prameňom práva, rozhodnutia Najvyššieho kasačného a odvolacieho súdu, ktorých cieľom je zabezpečiť jednotný nesporný výklad niektorých právnych ustanovení, patria medzi sekundárne pramene práva. Za sekundárne pramene práva možno považovať aj rozhodnutia Ústavného súdu s účinkom *erga omnes* a nie *inter partes litigantes*.

V zmysle článku 1 zákona č. 287/2009 o Občianskom zákonníku môžu byť prameňmi občianskeho práva zákony, **prax a všeobecné zásady práva**. Pojemom „prax“ sa myslí tradícia (zvyky) a profesijné postupy.

V uvedených ustanoveniach sa stanovujú nasledujúce pravidlá uplatňovania praxe ako prameňa práva:

prax sa uplatňuje v prípadoch neregulovaných zákonom. Ak prax neexistuje, uplatňujú sa právne ustanovenia týkajúce sa obdobných situácií. Ak takéto ustanovenia neexistujú, uplatňujú sa všeobecné zásady práva,

vo veciach upravovaných zákonom sa prax uplatňuje iba vtedy, ak sa v zákone výslovne uvádza odkaz na prax,

za pramene práva sa môže uznať iba taká prax, ktorá je v súlade s verejným poriadkom a uznanými zásadami morálky,

zainteresovaná strana musí preukázať existenciu praxe a jej obsah. Pokiaľ sa nepreukáže opak, prax publikovaná v zbierkach, ktoré vypracovali orgány alebo organizácie oprávnené v danej oblasti, sa pokladá za existujúcu.

Hierarchia noriem

Rumunská hierarchia noriem je nasledujúca:

Rumunská ústava a ústavné zákony sa nachádzajú na vrchole hierarchie noriem. Všetky ostatné právne predpisy a normy musia byť v súlade s nimi.

Organické zákony sa nachádzajú na druhom mieste právnej hierarchie. Parlament prijíma organické zákony kvalifikovanou väčšinou.

Všeobecné zákony sú treťou kategóriou právnych noriem. Parlament prijíma všeobecné zákony jednoduchou väčšinou. Všeobecný zákon nemôže meniť ani upravovať organické zákony ani ústavu.

Nariadenia vlády predstavujú štvrtú kategóriu noriem.

Rozhodnutia vlády predstavujú piatu kategóriu noriem v právnej hierarchii.

Legislatívne akty vydané centrálnym orgánom štátnej správy a orgánom samosprávy predstavujú šiestu kategóriu noriem v právnej hierarchii.

Legislatívne akty vydané miestnym orgánom štátnej správy (krajské výbory, obecné úrady, rada mesta Bukurešť) sa v hierarchii noriem nachádzajú na najnižšej pozícii.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijímanie právnych predpisov

V zmysle ústavy je štát založený na ústavných demokratických zásadách **rozdelenia moci** (zákonodarnej, výkonnej a súdnej) a na **zásadách vyváženia moci a systému kontroly a vyváženia medzi zložkami moci**.

Moc je teda rozdelená medzi parlament, vládu a súdne orgány, ktoré ju vykonávajú. Ústavný súd, rumunský ombudsman, odvolací súd a Legislatívna rada takisto zaručujú vyváženie moci medzi štátnymi orgánmi a občanmi.

Parlament je najvyšším zastupiteľským orgánom občanov a jediným zákonodarným orgánom v krajine. Tvorí ho **poslanecká snemovňa** a **senát**. Parlament má v zásade výlučnú **zákonodarnú právomoc**, ale v niektorých prípadoch sa o túto funkciu delí s výkonnou mocou (vládou) a voličmi (občanmi).

Vláda môže vydávať nariadenia na základe osobitného zákona o poverení, ktorý prijal parlament. Vo výnimočných a mimoriadnych okolnostiach, ktoré je potrebné neodkladne riešiť, môže vláda vydať aj mimoriadne nariadenia.

Zákonodarný proces

Zákonodarný proces sa skladá z troch fáz:

1. Vládna fáza alebo fáza pred prijatím v parlamente zahŕňa:

vypracovanie a prijatie návrhu legislatívneho aktu na úrovni vlády,
predloženie návrhu legislatívneho aktu na verejnú rozpravu za podmienok stanovených zákonom,
schválenie Legislatívnou radou, medzirezortné schválenie a schválenie inými inštitúciami,
prijatie návrhu legislatívneho aktu na úrovni vlády.

2. Parlamentná fáza zahŕňa:

doručenie návrhu legislatívneho aktu do jednej z komôr parlamentu (poslaneckej snemovni alebo senátu ako prvej komore) na základe kompetencií stanovených rumunskou ústavou,
prerokovanie a prijatie správy/stanoviska k návrhu legislatívneho aktu v stálych parlamentných výboroch (v niektorých prípadoch možno zriadiť osobitné výbory),

prvá komora sa na plenárnom zasadnutí vysloví k návrhu legislatívnych aktov a s nimi súvisiacim legislatívnymi návrhmi. Prvá komora sa musí k návrhu legislatívnych aktov a legislatívnym návrhom vysloviť do 45 dní počínajúc dňom ich predloženia Stálemu úradu parlamentu.

V prípade zákonníkov alebo iných zvlášť zložitých zákonov sa uplatňuje lehota 60 dní odo dňa predloženia Stálemu úradu.

Pri mimoriadnych nariadeniach vlády sa uplatňuje lehota 30 dní.

V prípade prekročenia lehoty sa návrh legislatívneho aktu alebo legislatívny návrh pokladajú za prijaté a odovzdávajú sa do poslaneckej snemovne, ktorá prijme konečné rozhodnutie.

Následne sa hlasuje o návrhu legislatívnych aktoch alebo legislatívnych návrhoch (prijatie alebo zamietnutie), ktoré sa predložia Rozhodovacej komore (poslaneckej snemovni alebo senátu), ktorá prijme konečné znenie legislatívneho aktu.

3. Fáza po prijatí v parlamente zahŕňa:

ústavnú kontrolu zákona (kontrolu *a priori*) (Ústavný súd overuje zlučiteľnosť zákona s ústavou). O túto kontrolu môže požiadať **rumunský prezident**, predseda jednej zo snemovní, vláda, Najvyšší kasačný a odvolací súd, rumunský ombudsman alebo minimálne 50 poslancov alebo minimálne 25 senátorov. To sa môže uskutočniť aj *ex officio*.

Zákon nakoniec vyhlási prezident do 20 dní po jeho prijatí. Ak prezident požiada o opätovné preskúmanie zákona (túto žiadosť môže vzniknúť len raz) alebo preverenie jeho ústavnosti, zákon sa vyhlási do 10 dní odo dňa jeho prijatia po jeho preskúmaní alebo po prijatí potvrdenia o jeho zlučiteľnosti s ústavou od ústavného súdu.

Zákon vstupuje do platnosti do troch dní od svojho uverejnenia v rumunskom úradnom vestníku, časť I, alebo v deň uvedený v zákone.

Právne databázy

Rumunská právna databáza, ktorú vytvorila, spravuje a aktualizuje Legislatívna rada, poskytuje verejný bezplatný prístup k rumunskej legislatíve.

Ide o online verziu rumunskej právnej príručky *Repertoriul legislației României®* – oficiálneho súpisu rumunskej legislatívy, ktorá poskytuje presné a správne informácie o právnom stave každého právneho predpisu v rôznych obdobiach.

Databáza sa vzťahuje na obdobie od roku 1864 až do súčasnosti.

Údaje možno sprístupniť pomocou nasledujúcich vyhľadávacích kritérií:

kategória/typ legislatívneho aktu,

číslo,

rok (obdobie) vydania,

interval zverejnenia,

oficiálne zverejnenie (typ, číslo, rok),

klúčové slová v názve,

stav aktu (v platnosti, už nie v platnosti),

ostatné kritériá (legislatívne, individuálne/zverejnené, nezverejnené).

Na intranete **Legislatívnej rady** sa nachádza databáza aktualizovaná o podrobné právne informácie potrebné pre špecifické činnosti pri schvaľovaní návrhov legislatívnych aktov alebo pre poskytovanie informácií využívania v zákonodarnom procese.

Ďalšia právna **databáza** (hoci je odlišne štruktúrovaná) je dostupná aj na webovej stránke **poslaneckej snemovne** (jednej z komôr parlamentu). Vyhľadávať možno podľa nasledujúcich kritérií:

typ legislatívneho aktu,

číslo,

dátum,

verejný orgán, ktorý vydal legislatívny akt;

dátum zverejnenia a klúčové slová (v názve aj v hlavnom texte aktu).

Je prístup do tejto databázy bezplatný?

Áno, prístup do databázy je **bezplatný**.

Posledná aktualizácia: 20/03/2014

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.